

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto \$6.00
Za pol leta \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

TELEFON: CHELSEA 3378
No. 176 — STEV. 176.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.
NEW YORK, TUESDAY, JULY 29, 1930. — TOREK, 29. JULIJA 1930.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHELSEA 3378

VOLUME XXXVIII. — LETNIK XXXVIII.

SUHAČI SNUJEJO NOVO POLITIČNO STRANKO

ČE SE BODO REPUBLIKANI IZREKLI ZA MOKROTO, BODO IMELI OPRAVKA Z NOVO STRANKO

Tako demokrati kot republikanci se bodo na narodnih konvencijah jeseni zavzeli za preklic osemnajstega amendmenta. — V tem slučaju bo začela delati Antisalonska liga na svojo pest, toda prerokujejo ji slabo srečo.

Kot se je včeraj izvedelo, zamore računati tudi država New York pri prihodnjih volitvah s tretjo stranko, če se bodo demokratje in republikanci na svojih državnih konvencijah izrekli za modifikacijo ali preklic suhaških postav.

V tem slučaju bodo suhači osnovali lastno stranko in postavili svoje lastne kandidate.

Državni superintendent Antisalonske lige, Fred A. Victor, pa še ni izgubil vsega upanja. Izjavil je, da smatra republikance za toliko pametne, da bodo na državni konvenciji, ki se prične dne 25. septembra v Albany, pustili popolnoma vnemar prohibicijsko vprašanje.

Republikanci newyorskega okraja so za preklic. Istotako članstvo uglednega Narodnega Republikanskega Kluba.

Frederic R. Coudert jr. in bivši zvezni senator James W. Wadsworth sta voditelja mokračev in bosta na državni konvenciji najbrže vložila resolucije ter zahtevala preklic.

Medtem so pa republikanski voditelji v državi New York oficijelno obvestili Washington, da bo sprejela državna konvencija v Albany resolucijo za preklic osemnajstega amendmenta.

Razmerje med nasprotniki prohibicije in njenimi pristaši je 34:17.

Voditelji so potisnili vprašanje kandidatov v ozadje ter spravili v ospredje prohibicijski problem.

William J. Maier, predsednik republikanskega državnega odbora, še ni pojasnil svojega stališča.

SYRACUCE, N. Y., 28. julija. — Tukajšnji kongresnik Clarence E. Hancock je podal danes svojo prvo izjavo glede preklica osemnajstega amendmenta.

— Z odpravo osemnajstega amendmenta, — je rekel, — bomo napravili konec valu zločinov in korupcije. Potem nam bo mogoče kupovati zdravo in varno pičajo ter se nam ne bo treba bati, da kupujemo strup.

MATI IN SIN SKUPNO V SMRT

MORSKI VOLKOVI V NORTH- PORTU

HACKENSACK, N. J., 28. julija. — Nekti tukajšnji hiši so našli mrtvo 57-letno Emily Reed in njenega 27 let starega sina Charlesa Reeda. Zastrupljena sta bila s plinom. Reeda je tožila njegova žena za ločitev zakona, češ, da je ne podpira. Najbrž je bil iskat k materi tolazbe, nakar sta sklenila, da gresta skupno v smrt.

STRASNA POSLEDICA PIJANOSTI

CHICAGO, Ill., 28. julija. — Bivši vojni letalec Edward M. Johnson je tukaj ponesreči usmrtil svojega otroka. V pijanosti je padel s svojo petmesecov staro hčerko na tla. Vstal je, toda pri tem se mu je izmaznil otrok s rok padel na tla in si prekal črepnjko. Johnson se je bil zverč napil in zapal. V spanju je zaslišal strokov jok. Vstal je ter hotel otroka potolažiti, pri tem se je pa pripeljal usodepolna nesreča.

V VROČINI GA JE ZEBLO

WASHINGTON, D. C., 28. julija. — Ko je kazal topomer stodelt stopinj, je prišel v trgovino Mrs. Charlotte McNitt neki neznanec ter odnesel triajst gorkih volnenih odelj.

ZENSKE V TURŠKI JAVNI SLUŽBI

ISTAMBUL, Turčija, 27. julija. — Minister za notranja del je posil vsem govorjem okrožje, v katerih jih opozarja na potrebo, da mora biti v vsakem večjem turškem mestu najmanj pet žensk izvoljenih mestni svet.

ADVERTISE
in "GLAS NARODA".

AMERIKANCI REŠENI NA KITAJSKEM

Ameriški kanonski čoln je izkral prebivalce, ko so komunisti poklali na stotine ljudi.

PEJPING, Kitajska, 28. julija. — Ameriški prebivalci Kjukianga in Čangsa so se vkrcali na ameriške kanonske čolne pred pretečim napredovanjem kitajskih komunistov v Hunan in Kiansi provinci.

Kanonska čolna Monocacy in Palos sta bila odpolana v ta mesta da odvedeta Amerikance, katerih je baje nekako sto.

Skušali so tudi odstraniti izletnike v Kulingu, predno bi prišli tjakaj komunisti.

Komunisti so že zasedli mesto Nančang v Kianski provinci, oplenili ter požgali mesto ter masakrali več stotin kitajskih prebivalcev. Tudi iz drugih delov provinc poročajo, da so že prišli tjakaj komunisti, ki stalno prodriajo proti severu.

Le malo opozicije imajo, kajti general Čang Kaj Šek je umaknil svoje čete iz Kianski in Hunan province da ojači svoje armade, ki se bore proti Severni koaliciji.

Zadnje straže armade Čang Kaj Šeka so neprestano ogrožene od napredovanja komunistov.

ZENSKA UMRLA OPIKANA OD OS

MORRISTOWN, N. J., 28. julija. — Dvajset minut potem, ko jo je pičila osa pri nabiranju jagod, je umrla včeraj eno in tridesetletna Mrs. John Holt.

Po mnenju coronera, je bila njeni smrt v večji meri posledica strahu kot pa strupa. Bila je mati petih otrok.

NORTHPORT L. I., 28. julija. — Letovičarji in kopalc v Stony Brook so vse prepelašeni, ker so se v neposredni bližini obali pojavili morski volkovi. Fred Strumpf in Geo Firth, ki sta vprizorila v motornem čolnu majhen izlet, sta se moralor boriti s sedem čevljev dolge, morskim volkom, katerega sta z veliko težavo premagala ter ga privlekla k obali.

WASHINGTON, D. C., 28. julija. — Ko je kazal topomer stodelt stopinj, je prišel v trgovino Mrs. Charlotte McNitt neki neznanec ter odnesel triajst gorkih volnenih odelj.

ISTAMBUL, Turčija, 27. julija. — Minister za notranja del je posil vsem govorjem okrožje, v katerih jih opozarja na potrebo, da mora biti v vsakem večjem turškem mestu najmanj pet žensk izvoljenih mestni svet.

MOONEY HOČE TAKOJŠNJE ZASLIŠANJE

Mooney zahteva, naj ga zasliši vrhovno sodišče. Frank P. Walsh je predložil nujno peticijo.

SAN FRANCISCO, Cal., 28. julija. — Potom svojega odvetnika, Frank P. Walsha je naprosil Tom Mooney više državno sodišče, da lahko prisostvuje v torku zaslišanju John McDonalda.

Edwin McKenzile je stavil ta predlog že preje za Warren Billingsa in danes je predložil Walsh vrhovnemu sodniku Williamu Westu naslednjno peticijo, katero je podpisal Mooney v St. Quentin jetnišnicu:

— Prosim visoko sodišče, naj izda povelje, vsled katerega bi mogel prisostvovati zaslišanju priče John McDonalda, da se premotri resnosten teh dokazov ter končno mojo dolgo zaporno kazeno.

Waste je sprejel peticijo brez komentarija ter rekel, da bo odločil o tem višje sodišče, ki se bo jutri sestalo k posebnim seji.

Mooney je rekel, da bi bil rad navzoč pri zaslišanju, ko bi McDonald priznal, da je po krivem prisegel, vsled česar sta morala dva romati v ježo za dolgo vrsto let.

Walsh sam je dal izraza svojemu mnjenju, da ima Mooney pravico biti v sodišču, ko bo nastopil McDonald.

Dostavil je, da bo priznanje McDonald zadnji temelj za nadaljnjo pridržanje Mooneya in Billingsa. Walsh je rekel, da Mooney nasprotuje vsakemu parolirjanju Mooneyu je prepričan, da bo kmalu opročen.

Lopovski državni pravnik, ki je služil takrat kot otožitelj Mooneya in Billingsa, je izjavil danes, da ni bil plačan McDonald takrat za izpoved, pač pa sedaj za preklic. Ker pa je značaj Charles Fickert dobro znan, bo našla njegova trditev vere le pri govorju ali pri višjem sodišču.

— Mi vsi smo prepričani, da bomo zmagali, vendar pa ne moremo reči, da bi prišla zmaga že jutri. Če ne bomo poostrelli boja, ne bo zmanjšalo nikdar.

Na nekem drugem zborovanju v navzočnosti indijskih kmetov je izjavil Patel, da bi bila velika neumnost, če bi se preložilo indijsko konferenco v London. Glede konečnega izida boja je rekel naslednje:

— Mi vso smo prepričani, da bo

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, President Louis Benedik, Treasurer
Place of business of the corporation and address of above officers:
116 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

For the year 1930:
Subscription Yearly \$1.00.
Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenčni nedelj in praznikov.

Dopisi bres podpisani in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovati podljati po Money Order. Pri spremembah kraja naravnika, prosimo, da se nam tudi prejme bivališče nasnamen, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 116 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: Chelsea 2878

HENRY FORD

Ljudje, ki so delali, oziroma delajo pri Fordu, imajo o tem milijonarju svoje posebne nazore, ki pa nikakor niso laskavi.

Kapitalistično časopisje predča seveda Forda v povsem drugačni luč ter ga predstavlja svetu kot nekakega dobrotnika človeštva, ki je oblagodaril ameriški narod s cenenimi vozili ter daje dober zasluzek tisočem in tisočem delavecem.

To je v gotovi meri res, toda le do gobove meje.

Precj natanceno sliko o Henrymu Fordu je te dni objavil delavski časopis "Lansing Industrial News".

Člankar pravi, da Henry Ford ni nikak dobrotnik človeštva ter da ni nikak prijatelj delavcev. Ampak nasproto. Ford je tiranski boss in brezrčen skopuh.

Nadalje je rečeno v članku:

V prejšnjih časih je javnost smatrala Henry Forda za dobrodušnega delodajala, ki prebdi vse noči v postelji ter neprestano misli, kako bi koristil po pomagal tistim, ki so pri njem v službi. Hud konkurenčni boj, katerega mora vojevati, ga je pa pokazal v drugi luči. Vedno bolj se razodeva kot ozkočen, sebičen podjetnik, ki vedno in neprestano misli na svoje lastne interese.

Vsako izboljšanje, ki ga je naklonil svojim delavcem, je bilo vnaprej preračunano, da mu prinese čimveč reklame. Istočasno je pa treba ugotoviti, da je šlo roko v roki z vsakim izboljšanjem poslabšanje delavskih razmer v kaki drugi Fordovi tovarni.

V svojih tovarnah je Henry Ford industrijski tiran, ki ga nima para v ameriškem trgovskem svetu, dasi je ameriški trgovski svet znan po svojih tiranih.

Henry Ford se je bil udeležil konference, katero je sklical predsednik Hoover za odpravo gospodarske krize.

Veliko in splošno zanimanje, ki ga je izzvala konferenca, je izrabil v svojo reklamo s tem, da je objavil zvišanje plač.

Ko se je pa vrnil iz Washingtona, je izsilil znanih znižanje plač s tem, da je odstopil velik del svoje producije kontraktorjem po takih cenah, da je bilo na vsak način treba skrčiti plače. Ford, dobrotnik človeštva, je morda najznačilnejši reklamni faker, kar so jih dosedaj proizvedle Združene države.

Njega nikakor ni smatrati za dobrotnika človeštva, pač pa za resuo nevarnost, ki preti bodočemu blagostanju dežele.

ANGLEŠKI SPIRITISTI IN CONAN DOYLE

Prédi kratkim umrl angloški pisatelj Sir Conan Doyle, avtor znanih detektivskih romanov, v katerih nastopa oseba misleca-detektiva Scherlocka Holmesa, je po smrti svojega sina na bojisku zapal v duševno depresijo ter se popolnoma posvetil zagrobljenim stvarem: postal je verjeten spiritist in okultist, tako da je njegovo slovatenje delovanje od leta 1920 dalje posvečeno skoraj izključno propagandi spritizma. Svoje spiritistične poskuse je preizvedel skoraj v vseh delih sveta. Celotna smrtna postelja je svojcem obljubila da ostane tudi po smrti z njimi v neprestanem stiku. Drugi njegov sin Adrian je izjavil, uremniku "Daily Mailu", da rodbina vesuje obeto do skrajnosti in je preprizana, da bo vzdihala zmanjševanje z očetom tudi sedaj, ko je že v grobu. Ta izjava je površna! med angleškimi spiritisti večno pozornost in res je končal delalo, ko pa

razgovor rodbine z umrlim poglavljem.

Zdaj pa javljajo, da se je v nemem mestu javil pokojni Conan Doyle. Baje jim je pripovedoval, da je sedaj še močno utrujen od velikega dela, ki ga je opravil v življenju, vendar bo kasneje, ko se malo odpocije, ostal v stalnem stiku s spritičnimi verniki. — To izjava je dal pokojni pisatelj preko medija Thomsona, ki je v podzavestni stanju ponavljal, kaj mu pripoveduje pokojnikov duh.

POPREVAK

V naznanih glede LOUISA HIRBARJA se je vrnila neljuba, pomočna. V zahvali za vanec se ima glasiti "Blaž Odar, Kenton, Ohio", ne pa "John Dolmec". Pokojnik zapusti sedem otrok, med njimi hčer Cecilia.

Iz Slovenije.

Smrtna nesreča pod vozom.

11. julija se je pripetila na poti Kerešpoh v Radence huda nesreča, katere žrtve je postal Matija Horvath posestnik in mlinar v Tišini, nedaleč od Murske Sobote.

Imenovan je se s svojim sinom odpeljal v Kerešpoh po vino. Na povratku, ko se je voz pomnil kar navzdol po klancu, sta se konjci iz neznanega vzroka spiašili. Kljub temu, da je sin, ki je korakal za vozom, že prej zavri kolesa, sta konji zdrvela z vozom vred navzdol.

Matija Horvath, star 74 let, je zdrivil pod kolesa. Sin, ki od iznenadnega ni opazil očetovega padca, se je zagnal za vozom. Šel je na konji ustavil, je uvidel, da očeta ni nikjer. Prestrašen se je vrnil nazaj na klanc in sred ceste našel očeta, ležečega v prahu, popolnoma zmletega in polomilnega. Nezavestnega ponesrečenca so takoj prepeljali v nemško Radgono v bolničko, toda tam je že čez nekaj časa izhlil.

Pokojnik zapušča štiri sinove, ki so k sreči dobro preskrbljeni.

Velik gozdni požar.

Teden je izbruhnil inenadoma ogenj pri drvah v gozdu na Kremponi pri Borovcu. Vnela so se že napravljena dva Zdraviča, župana iz Livolda, in kneza Auersperga.

Zdraviču je pogorelo 187 kubičnih metrov drva, Auerspergu pa nekaj nad dvajset.

Požar je nastal zaradi zadnje silne vročine. V bližini omenjenih drva so namreč napravljali ogljari velike kope. Na kraju, kjer so žagali, so pustili precej oglja, ki je začelo zaradi močno pripeljajočega solnca leteti, kar je zanetilo takoj velik ogenj. Požar je opazilo neka ženska, ki je nabirala suhih po odočnem gozdu. Tačko se je obrnila proti Borovcu in tam obvestila gasilce, ki so šli takoj na delo. Gasilci so mognili požar le ometati, da ni uničili se druge večje skladovnice drva, last kneza Auersperga. Nevarnost je obstajala, da se ne bi od vetra razširil požar tudi na gozdna drevesa, kar bi postalo usoden za ves lepi gozd, ki se razprostira nad Krempono na Krokarju.

Zagica za železo v zavodu češnji.
Dne 24. junija je neki Leopold Alojz prinesel v jetnišnico zavod češnji in cigar za jetnika A. Z. Pri preiskavi so našli v paketu žagico za zagajanje železa in fanta izročili policiji.

Tam je Alojz izpovedal da ni veden, kaj je v paketu. Izročil mu ga je neki okrog 30-letni moški in mu tudi plačal za pot 10 Din.

Po opisu so te dni arretirali 31. letnega brezposelnega Alojza Brinovščka. Brinovšek je težil, toda Leopold Alojz ga je pri konfrontaciji takoj spoznal. Brinovška, ki je komaj 20. junija bil izpuščen po censemesečni kazni, so izročili sodišču.

Smrtna kosa.

Na Laborah pri Kranju je po težki bolezni umrl Antonia Villfan, gostilničarka.

Po dolgi, mučni bolezni je na posestvu v Skradu preminula Marija Lončaričeva, soprga tudi v Slovenski občini znanega in uglednega velepodjetnika Josipa Lončariča.

Raskrinkani reparji.

13. julija sta prispevala v Novo mesto v svojem avtomobilu znamke Ford, ki ga je šofiral Ramon Kendačić, trgovac s preprogrami, Husačić Kandrija in trgovski potnik Mehmed Žuljević, oba stanujoča v Zagrebu na Langovem trgu št. 2. Vsi trije so se nastanili v nekem tukajšnjem hotelu ter se tudi za čas svojega bivanja abonirali na hrano. Slučajno je prišel po svojih posilih v Novo mesto tudi generalni zastopnik veleveletrične Rosenblatt & Co. Sonh iz Dunaja Ivan Komidar, stanujoč v Ljubljani na Starem trgu št. 1. Prišel je na restavracijski vrt hotela in ko se je oziral po gostih, je zagledal pri sosednjem mizi omenjeno trojico, ki je sedela pri prijaci. Obrazi teh gospodov so se mu zazdeli nekam znani in so ga spomnili na grozno moč, ki jo je doživel v Zagrebu, ko je prišel tja po svojih posilih dne 19. decembra leta 1919 ob 23. zvečer. Komidar je takrat po svojem prihodu odšel v kolodvorsko restavracijo, kjer je večerjal. K njemu je pristopil neznan moški ter ga vprašal, če želi prenodišča, ki mu ga je pripravljen dati za zelo nizko ceno 4 Din. Komidar je ponudil takoj sprejet, neznanec mu je narocil, naj za trenutek počaka, češ, da gre obvestiti še enega drugega gospoda, ki mu je tudi prekrel prenosišče v istem kraju. Ko se je neznanec vrnil, je odšel z njim na dozdevno prenosišče. Napravila sta že precej poti. Komidar ni vedel, kam ga pelje, ker je bil brez orientacije. Nenadoma pa sta jima stopila nasproti dva moška, eden v orožniški uniformi mu je nastavil na prsa bajonet in zavpil: "Ruke v vis!", drugi pa mu je naperil na prsa revolver z besedami: "Dajte se legitimirati". Komidar je v zavesti svoje čiste vesti storil ve po ukazu, prosil pa je, naj ga odpeljejo na kolodvorsko postajo, kjer ima neke osebe zname. Odgovorila sta mu, da je "Tamo stanica" ter mu pokazala neko medlo luč v daljavi. Vsi so se nahajali bližu nekega potočka, kjer so Komidara popolnoma izropali in ga obdelali, da je tihotapec. Odvezli so mu potni kovček z raznimi oblekoma in perilom, zlati uro z vetrizico, dva zlata prstana z brillanti ter listnico s 6000 Din, vrednostnimi papirji, med njimi tudi ček za pol milijona dinarjev. Po temeljitem izropanju so ga na vsak način hoteli ubiti in vreči v bližini potok. Komidar jih je rotil in prosil, naj ga pusti živeti, ker ima neprskljene otreke in ženo, za katere mora skrbeti, ter je svojemu spremljevalcu poljubil tudi roke, ker je ta zahteval od drugih dvenajst najmanj.

Način na koga je izročil

Teika avtomobilista nesreča v gasu.

Trgovec Peter Šekulič iz Loberja pri Krapini je s svojim tovornim avtomobilom peljal 16 izletnikov v Rogoško Slatino. Vsi dobre volje so se izletnikov ob 10. vozili skozi Krapino. Zvečer pa se je pripeljal v Krapino avtomobil ter prosil tamkajšnjega zdravnika za prvo zdravniško pomoč češ, da se je ob pol 8. zvečer avto s potniki prevrnal s ceste v pet metrov globok jarek.

Zdravnik, ki je hotel na kraj nesreče, je ugotovil, da je pri nesgodji sogredi učitelja Mužjaka iz Loberja zlomljena ključna kost ter da je zadobil tudi težke notranje poškodbe. Tudi njen moč je bil težko poškodovan, istotko tudi posestnik Žabar in njegova hčerka Ljerka. Tudi ostali potniki so bili več ali manj poškodovani. Pravi čudež pa je, da so trije otroci ostali nepoškodovani.

Prijet cerkevni taz.

V Črnčah, priznani izletni vasi Ljubjančanov, so doživeli ljude precejšnje razburjenje.

Ko sta se vračala okrog polnoči domov dva mladeniča, sta opazila, da je župna cerkev vsa razsvetljena, prav kakor bi se brala polnočna, na steni pa je bila vidna ogromna srečna moška postava. Mladeniča sta jela izganjati tatu iz zaklenjene cerkev, in pri tem huronsko krčala, da so se zbudili vsi ljudje v bližini. Tat je bil gasiti prizgane lestenice in končno je vladala v božjem hramu tema. Kmalu se je zbral mnogo ljudi, a noben se ni upal v cerkev, češ, da je v cerkvi polno tolovajev, ker so tako "korajni", da se upajajo pri poslu obcestno svetiti.

Slednji sta prišla orožniki, ki sta previdno vstopila v cerkev. Na veliko začudenje pa je trepetal za cerkevni vrati bledikav fantični starjava 16 let ter si obuval čevlje. Orožniki so ga uklenili in odvezli na zaslijanje. Tat je 16-letni Vojska, doma iz Ljubljane. V cerkev se je vtipotal ob Marijinem zvonjenju ter ga je cerkovnik po odhodu zaklenil. Misli je, da bo sedaj, ko je cerkev zaklenjena, brez skrbnega vrši svoj posel. A. žal, je bila pušča prazna in denarja ni dobil. Kaj ga je privelo do tega, da je prizgal vse sveče tudi na oltarju, se ne da tolmačiti. Mogoče fant duševno ni popolnoma zdrav.

Slednji sta prišla orodja, ki

sta previdno vstopila v cerkev. Na veliko začudenje pa je trepetal za cerkevni vrati bledikav fantični starjava 16 let ter si obuval čevlje. Orožniki so ga uklenili in odvezli na zaslijanje. Tat je 16-letni Vojska, doma iz Ljubljane. V cerkev se je vtipotal ob Marijinem zvonjenju ter ga je cerkovnik po odhodu zaklenil. Misli je, da bo sedaj, ko je cerkev zaklenjena, brez skrbnega vrši svoj posel. A. žal, je bila pušča prazna in denarja ni dobil. Kaj ga je privelo do tega, da je prizgal vse sveče tudi na oltarju, se ne da tolmačiti. Mogoče fant duševno ni popolnoma zdrav.

Nevaren ptiček pod kljucem.

13. julija je celjska policija aretirala v Klavni ulici 21-letnega brezposelnega železolivarja Karla Kokliča, ki je doma iz Avstrije, pristopen na Novo cerkev pri Celju. Spraševal je pri raznih strankah za naslove nemških posestnikov in nemških podpornih društev. Isto dopoldne je izmaknil Koklič iz kuhiških vrat stanovanja katehta Lukmana kluč in nato čakal na cesti, kdaj da bo Lukman odšel z doma da bo mogel vlotiti. Bil pa je pravočasno opažen na begu, aretiran in spravljen v zapor. Ponoči je v zaporu prekopal zid in zlezli skozi odprtino nad pečjo v stanovanju sosednje stranke Vladečnove, ki je otkrjan artiliranca obvezila. Stražniki so mladega in nevarnega ptička ponovno aretirali in ga varnejše zaprli in uklejili. Pri njem so našli novo usnito aktovo, v kateri je imel celo

SAKSER STATE BANK

82 CORTLANDT STREET

NEW YORK, N. Y.

posluje vsak delavnik od 8.30 dop. do 6. popoldne.

Za večjo udobnost svojih klijentov, vsak pondeljek do 7. ure zvečer.

Poslujemo se vse brez izjem, te stare in stanovite domače banke.

Peter Zgaga

O rojaku, ki ga je dosti prenesel, so govorili, da piše vino vodo.

Nak, to pa že ni res — je protestiral. — To pa že ni res. Kajti vode sploh ne pijem.

Mlada lepotica je pripovedovala svoji prijateljici:

— Mož, ki ga bom vzel mora biti zelo lep, postaven, bogat, ugleden in mora imeti dobro službo.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

ACHILLE CAMPANILE:

MOŽ S STATINSKIM OBRAZOM

— Da, tat sem — je rekel starec kraljko — toda kraljek sem samo enkrat v svojem življenju. To je bila veruje, najčudovitejši tativni vseh tatin, kar jih je bilo kdaj izvrašen: šlo je za naprns listnico, napolnjeno z denarjem...

— To se mi ne zdi posebno čudovito — sem ga nezaupljivo prekinil.

— Dovolite mi dogovoriti: in ko sem vtaknil listnico v žep, se mi pomnožila vsota, ki sem jo imel prej v žepu, niti za cent. Okradeni sploh ni izgubil svojega denarja.

— Vaše pripovedovanje je tako čudno — sem rekel nato. — Ali je sploh mogoče, da nekoga okradem, vtaknem v žep z denarjem in napolnjeno denarnico in gotovino se mi ne poveča?...

— Niti za cent — je odsekal starec kakor stroj.

Strmre predse, je sedel nepremično, kakor bi se ne menil za ljudi, ki so napolnili zakajeno krčmo in kričali kakor zmešani.

— Niti za paro.

Ne da bi čakal, da ga začenim izpraviti, je upr. starec nenašoma vame oči in rekel:

— Povem vam ta dogodek. Poslušajte me, gospod, toda pod pogojem, da me ne boste zaničevali, kakor oni, katerim sem zaupal. Ne poznavate se, sešla vsa se slučajno pri tej mizi, kmalu se bova poslovila in majbrže se ne bova nikdar več srečala. In če poznate vsaj nekoliko človeške duše in njene žalostne nadlage, mi morate obljubiti...

— Obljubljjam — sem rekel, opazjuč radovedno ta žalostni indvidij.

— Hvala vam, gospod!

Ker se je bal, da bi ga zaradi

Kako se potuji v stari kraj in nazaj v Ameriko.

Kdo je namenjen potovati v stari kraj, je potreben, da je poučen o potnih listih, prizlagi in raznih drugih stvareh. Vsled naše dolgoletne izkušnje Vam mi zamoremo dati najboljša pojasnila in pripovedamo vedno le prverstne brzopanike.

Tudi nedričljivi zamore potovati v stari kraj na obisk, toda preskrbi si morajo dovoljenje za povrnitev (Return Permit) iz Washingtona, ki je veljaven za eno leto. Brez permitta je sedaj nemogoče priti nazaj tudi v teku 6. mesecov in isti se ne pošljajo več v stari kraj, ampak ga mora vsak proučitno dvigniti pred odpotovanjem v stari kraj. Prvič pa se mora vložiti najmanj eden mesec pred nameravanjem odpotovanjem in oni, ki potujejo preko New Yorka je najbolje, da v prošnji označijo naj se jim pošlje na Barge Office, New York, N. Y.

KAKO DOBITI SVOJCE IZ STAREGA KRAJA

Glasom nove ameriške priselniške postave, ki je stopila v veljavo z prvim julijem, znača jugoslovanska kvota \$45 priseljev letno, a kvotni visej se izdaja samo oim priseljev, ki imajo prednost v kvoti in ti so: Starši ameriških državljanov, mojki ameriških državljanov, ki se po 1. juniju 1928. leta poročili; žene in neporočeni otroci ipod 18. leta poljedelcev. Ti se opravičeni do prve polovice kvote. Do druge polovice pa so opravičeni žene in neporočeni otroci ipod 21. leta onih nedržavljanov, ki so bili postavna predpisani v to delo za stalno bivanje.

Za vsa pojasnila se obračajte na poslovno in zanesljivo

SAKSER STATE BANK
22 CORTLANDT STREET
NEW YORK

ZANIMIVA RAZKRITJA

Beograjska "Politika" že več dni objavlja s faksimili raznih dokumentov overovljene članke nekega Kirila Karadjova. Karadjov je jugoslovanski državljan, ki pa je prišel v mire bolgarskega revolucionarnega komiteja in bil v tej družbi delj časa, toda takoj je do dobra spoznal njihove metode. Nazadnje se je razočaran in presenečen nad tem, kar je videl, skesa in se vrnil v domovino, čeprav je moral računati s tem, da ga bodo oblasti poklicale na odgovor zaradi njegovega delovanja v Bolgariji. Njegova odkritja so izvala veliko pozornost ne samo v jugoslovanski javnosti, marveč tudi v tujih diplomatskih krogih.

Kiril Karadjov razkriva v svojih člankih, da je tzkv. makedonski komitet v glavnem le družba brezvestnih ljudi, plačancev in razvratnežev, ljudi, ki hočejo na lahek način dobro živeti, družba falzifikatorjev, morilicev, kockarjev, skratka družba ljudi, ki služijo za denar političnim ciljem drugih. Karadjov opisuje vse to zelo živo in plastično ter ujemljivo in dokazuje svoje navedbe z dokumenti, ki se jim ne da oporekati.

Karadjov govoril iz lastne izkušnje in potrjuje s svojimi odkritji vse to, kar je bilo že davnno znano in kar so že mnogokrat poudarjani tudi jug. listi. Vedeli smo že davnno, da bolgarski komitet ni nikaka makedonska organizacija, ker je v njej najmanj Makedonci. Tudi Karadjov potrjuje v svojih odkritjih, da je komitet docela bolgarska organizacija, pojavljena z nekaterimi Makedonci. Vedeli smo tudi že pojav, da so mnogi naši ljudi vstopili v to organizacijo bilo zaradi bede, bilo zaradi nepoučenosti, ker so upali, da bodo tako prišli do denarja in si materialno opomogli. Komitet jim je obljubljal nebesa na zemlji, a za placilo je zahteval, da so izvrzivali njegova naroda. Znanc in dokazano je, da je komitet izdal ogromne vstopa za razma nelegalna dejanja in zločinske akcije proti jug. državi. Mnogi teh plačancev so pustili komitet na celiču in odnesli z denarjem pete: znani so primeri, ki so posamezni ponavljali po pol milijona lejov in več. Voditeljem makedonstvujučih služi vse to "revolucionarno" delovanje, kako dokazuje tudi Karadjov, samo za to, da lahko udobno žive, da si vzdružujejo vinozemstvo, kjer nihče ne kontroliра, razkošna stanovanja z dragimi metremi in se udajajo razispnemu življenju na tuje stroške.

— Zdaj vam moram priznati nekaj mučnega. Medtem, ko je ta odrui lojov govoril, je obsedila moje možgane satanska misel: kaj bo, ko bi okradel tega moža s statinskim obrazom? Tatu, ki ni mogel krasiti. Bil je strašen, toda začeljiv domislek. Nikoli mi ni manjkalo dovolj besedi, spremnosti in lakovosti. Preden je minulo nekaj minut, se je preseila njegova deba na denarnico v moj desni žep. Vlak je sopihal trudoma navreber v gore, predor je bučal za predorom. Zunaj je požiral tema pusto pokrajino in vse okoliščine za napad so bile kar najugodnejše. Prikovan h klopi z grozom in občutkom, kako postajam bojavljivejši, nisem okrenil oči z obrazu potuhnjene potepuha, ki je sedel nasproti. Pazzl sem na vsake njezino kretinja in z enim ocesom škili po ročaju varnostne zavore, da bi takoj skočil nanj in ga zagrabi za roke, kakor hitro bi pokazal, da mi hoče napasti. Da je o tem razmišljal, sem sodil po načinu, kako me ogleduje. Torbe, ki sem jo imel skrito na kolenih pod voleno odejo, nisem izpustil niti za trenutek iz rok. Da ga premotim z zvijočo, v kateri sem videl zadajo pomoč in izhod, sem segel večkrat z roko v zadnji hlačni žep pred tezvo, da se hočem prepričati, če imam seboj revolver. Medtem, ko mi je pripovedoval ropar o svoji nesreči, mi je izmaknil iz žepa denar. Ne da bi o tem slutil, sem si k sreči zopet prisvojil svojo imenovino s spremnim "kontro". To je, dragi gospod, dogodivščina, ko sem ukral svoj lastno denarnico. Zdaj vidite, da nisem lagal.

— Ko je končal starček svoje čudočito pripovedovanje, sem takoj plakan, vstal in se poslovil. Odšel sem urno iz takrat že skoro prazne krčme.

— Mislite? sem rekel veselo, vzdružen nad to udano izjavo, ki mi je odvalila kamen s prsi. — Niti v sanjah si nisem misil, da ste tat...

Nato sem se nekoliko odmaknil in mu prepustil prostor ob svoji strani.

— Nisem tat — je ponovil odurenec. — Žal — je dodal če čas.

Jaz sem okamenel. Nisem mogel spraviti iz sebe besede. In ta gnušni lojov je nadaljeval:

— Gospod, gotovo mislite, d a sem tat. U nrite se. Vsakdo si misli o meni, da sem tat, pa nisem. — Mislite? sem rekel veselo, vzredosčen nad to udano izjavo, ki mi je odvalila kamen s prsi. — Niti v sanjah si nisem misil, da ste tat...

Nato sem se nekoliko odmaknil in mu prepustil prostor ob svoji strani.

— Nisem tat — je ponovil odurenec. — Žal — je dodal če čas.

Jaz sem okamenel. Nisem mogel spraviti iz sebe besede. In ta gnušni lojov je nadaljeval:

— Moral bi bil in hotel sem postati tat. Čemu bi tajil? Moja naravna nadarjenost, moj značaj, vzgoja in okolica, v kateri sem zrastel, skrata, vse okoliščine so se zarotile proti meni to, za kar sem bil določen: za tat. Žal pa me je izginila. Skrata: takoj sem vedel, kaj se je agrodilo.

Toda, hitel sem brah vzroka. Po takem sugestivnem pripovedovanju se nisem mogel premagati in medtem, ko mi je pripovedoval o svoji ponesrečenosti, tativni sem željal v posrečilo se mi je, da sem ga olajšal bremena njegove denarnice. Seveda nisem mogel določati, da vidim, kaj je v nji. Moja radovednost ni bila skaljena z bojaznjivo, da me zadene nemila usode starčeva že iz tega varoka, kar denarnice sploh nisem nisem.

Komaj sem zavil za ogrom, sem se postavil pod svetlik in pričeli, iskati v desnem žepu, kjer sem skril svoj plen. Toda žep je bil prazen in prazni so bili tudi ostali moji žepi. Gorie, gospode, denarnica je izginila. Skrata: takoj sem vedel, kaj se je agrodilo.

Ta ludičev starec je izmaknil v manjšu, da me okrade, da drugič v svojem življenju svojo lastno denarnico.

— Kar sem, že drugič! Kajti, kdo ve kolikrat je že zasega noben o kraljek.

Vprašal sem ga bojavljivo — Morda ne znate kraljek?

— Kaj še, nicesar drugega ne znam — je rekla zagotvena postava. — Ne gre za to, če znam ali ne. Ne morem!

Na obisk v staro domovino

zamore potovati vsak ameriški državljan in pa tudi vsak nedržavljan, ki je postavnim potom do telo v dobro. Kdo je toraj namenjen potovati to letu, naj se pridruži enemu našim skupaj izletov, pa bo udobno in hreskrbno potoval. To letu priredimo še sledete izlete:

Po FRANCOSKI progi s parnikom "Ile de France" preko Havre:

PRVI JESENSKI IZLET

dne 12. septembra 1930

3. oktobra: DRUGI JESENSKI IZLET

24. oktobra: TRETI JESENSKI IZLET

12. decembra: VELIKI BOŽIČNI IZLET

Po COSULICH PROGI preko Trsta

PRIHODNJI IZLET

z motorno ladjo "VULCANIA"

dne 2. septembra 1930

Nadaljni izleti po isti progi:

8. oktobra — "VULCANIA" 28. novembra — "SATURNIA"

10. decembra — "VULCANIA"

Za cene, za pojasnila in navodila glede potnih listov, vizevjev, permitov itd., pišite na našstrejšo slovensko tvrdko, preko katere so že sto in sto-tisoč potovali v popolnem zadovoljstvu. Vsled 40 letne prakse v tem poslu Vam lahko jamicu dobro in solidno postrežbo in pa, kar je najvažnejše, da boste o vsem točno in pravilno poučeni.

SAKSER STATE BANK

22 CORTLANDT ST., NEW YORK

Tel. Barclay 0380

HVALEŽNOST CESARJA VILJEMA

Carigradski list "Miliyet" objavlja starcu pomagale iz največje bede. Viljem nima malenkostnega značaja, da bi pomagal možu, kateremu je obljubil in kateremu je dolžan veliko hvalječnost. Tahsin-paša ima sedaj dovolj prilike, da premišlja o hvaležnosti cesarjev in o trdnosti njihovih obljub.

Odkritja Karadjova so tako resna in tehnika, da nobena vleda v civilizirani državi ne more iti molče preko njih. Najmanj, kar se zahteva od vseh vlade, je to, da se uvede stroga in objektivna preiskava vsem, kar je razkril Karadjov, ki navaja za vsa svoja odkritja tudi dokumentarne dokaze. Uverjeno smo, da bi to v veliki meri služilo izboljšanju prilik v Bolgariji in izboljšanju odnosa med Bolgarijo in njenimi sosedji.

SEZNAM ARANŽIRANIH KONCERTOV.

30. avgusta: Girard, Ohio.

21. septembra: Cleveland, O. SND.

12. oktobra: Cleveland, O.-Newbury.

Naslov:

Svetovar E. Banovec,

442 National Ave., Milwaukee, Wis.

UGODNA PRILIKA ZA VEČJO DRUŽINO.

HIŠA NAPRODAJ: 8 sob, električna razsvetljiva, velik basement, kočnjak, lot 264×125 poleg Yellow River-ja v Necedah, Wis.

Cena samo \$875.00. Polovica tako, ostalo na obroke. — Za pojasnila pišite:

Mrs. Verbnik,

218 So. Utica St., Waukegan, Ill.

(3x 29.31&32)

K J E J E IVAN KMETIĆ, doma

iz Trzina pri Domžalah? Prosim rokate, kdo ve kaj o njem, da mi sporoči, najraje pa želim, da se mi javi pred odhodom v staro domovino. — Karol Sršen, Box 272, Huntsville, Ont.

(2x 29&30)

KUERTEN SE JE PREMISLIL.

Duesseldorfski časniki poročajo, da je domnevani duesseldorfski množestveni morilec Peter Kuerten preklical del svojih prejšnjih priznanj. Kuerten ne mara več velja za "duesseldorfke volvodlaka", a tudi mnogo drugih zločinov, katerih se je izpeljal po svoji aretaciji, se sedaj brani. A oblasti so k tej vesti spoznale, da ju čisto brez pomene, če morilec ne mara biti več morilec. Posamezne zločine so mu tako dobro dokazali, da mu ne bo pomagalo nobeno zaviranje več.

Potem se seveda ni čuditi, da pada stevilo rojstev v Franciji, ako celo poklicni činitelji zanemarjajo svoje dolžnosti.

POZIV!

Vsi naročniki katerim je, oziroma bo v kratkem pošla naročnina za list, so naprošeni, da jo po možnosti čimprej obnovi.

Uprava lista.

V BLAGI SPOMIN obletnice smrti naše ljubljene matere Mary Celarec

ki nas je zapustila 31. julija 1929.

Zgubili smo ljubljeno mater

RAZPOSAJENKA

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

Za Glas Naroda priredil G. P.

6

(Nadaljevanje.)

Tjekaj so dospeli že na vse zgodaj zjutraj številni gosti, da čestita-jo edini hčerki domače hiše k njemu rojstnemu dnevu. Erlenhorsta in njegovo hčerko so pozdravili z velikim krikom na verandu. Dolf in Hans Herrenfeld sta takoj priskočila, do počnega Urška iz sedla. Predno pa sta prisla do tega, je Urška že sama skočila s konja z elegantnim skokom. Podala je obema častnikoma roko v pozdrav ter popravila svojo obleko. Nato je odkorakala po stopnicah navzgor, pozdravila gospodinjo in gospodinjo ter čestitala plavolasi deklici, ki je obhajala svoj rojstni dan.

Slednja je izgledala v svoji praznični obleki in svojimi zvitimi kodri zelo čedno in slovensko.

— Prihajaš v jahalni obleki, Urška? — je rekla, razočarana.

Urška se je nasmehnila.

— V plesti obleki vendar ne morem sesti na konja!

— Lahko pa bi se peljala. Pozneje hočemo nekoliko plesati.

— Med name rečeno, Liza, — ježa mi je bila dosti ljubša!

— Jaz te ne razumen!

— Tega ne storiš nikdar.

— Plesanje je vendar nebeško! Moja dva brata sta priveda s seboj par tovaršev. Vsi so izvrstni plesalci!

Oči Urške so postale skrajno nevoljne.

— Kako sem mogla vedeti, da me čaka tukaj toliko zabav? Oprosti mi, pozdraviti moram še drugo gospodo!

Obrnila se je od Lize.

V naslednjem trenutku je stal poleg nje gospod von Arnstetten. Urške ni pustil niti iz oči.

— Ali se sme informirati o vašem zdravju? — je reklo prijazno.

Ona mu je zrla nekoliko porogljivo v njegov tih, prijazni obraz. Njegove potese so bile plemenito rezane ter prijetne.

To gotovo smete, gospod von Arnstetten. Hvala za vprašanje. Meni gre skrajno dobro. Le sem patimat imam smolo. Sedaj bodo tukaj plesali in jaz prihajam v jahalni obleki!

— Ali semm jahati v Erlenhorst ter vam prinesi primerno obleko?

— Za božjo voljo, okruto bi bilo od mene, če bi danes odtezala družnost tako prijetnega človeka. Zahvaljujem se za to. Če bo treba, bom poslala domov kakega sla.

— Zelo srečnim bi se čutil, če bi vam mogel napraviti majhno uslugo!

— Potem me spremite na obhodu, ker moram najprvo pozdraviti dosti ljudi!

Ves srečen ji je sledil.

Urška je zadostila svojim družabnim obveznostim.

Nekoliko izdajalski je zaigralo krog njenih ustnic, a odgovorila je na vsa vprašanja, naslovljena nanjo, z odkritostnostjo, ki bi se zdela zboru mater nekoliko premalo ženska.

Gospodje, posebno po mladi, so se veselili tega ter smatrali to za šarmantno ter zelo prikupno.

Dolf in Hans Herrenfeld saj ji dvorila na vse pretege in tudi njih tovariši so občudovali dizno Amazonko.

Arnstetten se je držal tiko in ponizno v ozadju, a ni niti obrnil svojih oči od nje.

Kako je ljubil to ponosno in porogljivo mlogo domo! Imel pa je malo približati se ji, kajti vedno že bila okupirana od drugih, ki so bili pogumnejši in spretnješi od njega.

Na Dolfa in Hansa Herrenfeld je bil strašno ljubosumen. Vedel je, da spekulirajo v hiši Herrenfeld na doto Urške.

Stari obeh častnikov so radi videli snubitev in njima je bilo povsem eno, kdo bo dobil deklico.

Dolf in Hans sta smatrala to za nekako divjačino ter tekmovala med seboj v dvorjenju.

Kurt Arnstetten je bil prepričan, da nikdo ne ljubi malo Urško tako temeljito kot on sam.

Kaj pa mu je pomagalo to spoznanje?

S krvavečim srcem je stal na strani ter gledal, kako sta onadvra dvorila Urški ter se poredno smehljala.

Kljub temu pa se ni obrnil vstran.

Njegova iskrena potreba je bila gledati jo neprestano.

Malo časa nato so zavžili v svetli obedenici majhen zajtrk.

Na zdravje deklice so seveda pili sektri.

To je seveda vzbudila skrajno prešerno razlopoženje. Deklice so se kahijale pri vsaki najmanjši prilik in gospodje so si podjetno suklju svoje brike. Tudi starejši gospodje so postali zelo razigrane volje in gospod Erlenhorst se je vedno enkrat naglas zasmjal.

Sedel je Urški naravnost nasproti in veselilo ga je, ko je videl, koliko mladih ljudi se zgrinju krog nje.

Le Arnstetten je sedel mirno pri strani ter pustil govoriti le svoje oči.

Stari gospod pa je nevoljno nagubil svoje čelo.

— Tako se ne sme napraviti, če hoče imponirati mojemu dekleti. Včas mora vendar namigniti, — si je mislil starec ter izpli hitro čašo sekta.

— All nam ne boste dali svoje hčerke, gospod Erlenhorst? — je je vprašala gospa Herrenfeld, knj je sedela poleg njega.

Zri je, nekoliko v zadregi, v njem obraz ter rekel nato:

— Iz tega ne bo nič, milostna gospa. Urški sem dovolil prosto izbi. Spremjamla me bo v gore.

Njen obraz je dobil nekoliko pikiran izraz.

— Škoda. Liza se je strašno veselila tega in moja sinova istotako. Vse bi storili, da preskrbimo Urški zabave!

Nekoliko sarkastičen izraz se je pokazal na obrazu starega gospoda. Kar so razumlji Herrenfeldi pod zabavo, ni ugajalo Urški.

— Zelo ljubezljiva ste, gospa. Urška pa se ne more ločiti od mene. Vi vendar veste, da živita kot dva tovarša izza smrti moje žene!

— To vem, gospod von Erlenhorst. Zelo kolegialni odnosaji obstajajo med vami ter vašo hčerkko. Ne zamerite mi odkrito besedo, dragi prijatelj!

Valed čudnega razmerja med vama, je postala mlada dama zelo samostojna. Čas je, da se oba pripravita na misel, da ne more iti tako naprej. Zelo težko bo Urški prilagoditi se možu. Pomislite, dragi prijatelj, da je Urška starca že več kot dvaindvajset let in da ne more več dolgo ostati v obetovi hiši!

— Mogoč je res tako. Mogoč imate prav s svojim prikritim očitankem. Ne moremo pa prav nič izpremeniti na vsej stvari! Odkrito rečeno, — jaz tudi ne marjam tega. Deklica mi je prav tako kot je in mož, ki jo bo resnično ljubil, ne bo iskal majhnih napak Urške, če bi poznal velike prednosti, katere ima Urška.

— Gotovo, gotovo! — Med nama rečeno, dragi prijatelj, obe naši sini sta preko ušes zaljubljena v Urško. Povejte mi odkritosrno, ali bi ne bilo za oba dela dobitek, če bi se izčimilo iz tega nekaj resnega?

Erlenhorst se je neprjetno sukljal na svojem stolu. Ta predmet mu je bil skrajno neprjeten.

— To bi pomenjalo morda celo prepir med obema bratoma. Kako strašno bi bilo, če bi postala oba ljubosuma! — se je skušal žaliti.

(Dalec prihodnjih.)

Valentin Katajev:

MOJI ZALOŽNIKI

(Nekaj avtobiografskega.)

Ali je mogoč pisatelj brez čitalja? Ni mogoč Ali je mogoč čitalje brez pisatelja? Ni. To je jasno. Po vsem tem je na prvi pogled vidno da postane vprašane o bivanju literature v navzočnosti pisatelja in čitalja izredno enostavno in lahko. Pisatelj je napisal, čitalj pretiral, se namrdnil in konec besedi.

Pa ni tako. Zgoraj omenjene besede so še prav daleč od svojega konca.

Med pisateljem in čitaljem mora biti na vsak način mostiček, brez katerega niti pisatelj, niti čitalj ne veljata nič. V javnem življenju se ta mostiček imenuje založnik.

Preden ima pisatelj čitalje, mora imeti založnika. To je polnoma jasno. Pa ne kakršnega koli, ampak dobrega. Vprav dobrega ima imeti Laskavega, dobrotljivega in naivnega.

Jaz sem pisatelj in imam čitalje. Iz tega sledi, da imam tudi založnike. In danes bi rad izprevoril nekoliko toplih besedi o teh milih, nesrebrih, bolestno čuječih v včini primerov globoko ne-srečnih čudak.

Mnogo sem jih že imel. Menim, da jih je bilo celo več kakor čitalje. Vseh si niti zapomniti ne morem. Vendar pa so se mi pojedini za vse življenje vtisnili v spomin. Št. 1. Založnik-ljubitelj.

Ta ima pet otrok, stanovanje, se stopeče iz štirih sob, dva izvirnika Levitana in veliko kolekcijo avto-grafov. Služi v tobačnem trstu, ljudi prazenje v pony in čita po obedu Wildea. Kaj ga je vzpodobilo, da je stopil na to sploško, opa-znosti in izgub polno pot, ni znano.

Prišlo je kar samo od sebe. Nepričakovano. Sam pravi, da se je lotil tega posla pod vplivom nepremagljive ljubezni do literature.

Njegovo založništvo se imenuje "Nimfa". Zakaj tako, ni znano. Prišlo je kar samo od sebe. Nepričakovano.

Ta naivni čudak izdaja v prvi vrsti pesmi nekih držnih, pa zato nič bolj znanih mladih ljudi, ki se nazivajo "Post-neo-parnasci". Včasi se prične na mah mrzljivo nakupovali prozo za velik literarno-umetniški almanah.

Izaj "Nimfe" nihče prav posebno ne kupuje, čeravno so tiskane na dragem papirju Verze v nakladi tisoč izvodov, o katerih je sedemdeset pet jih na japonskem papirju Tao-Kao in se sploh ne prodajajo, ostale pa so polne ugank, predgovorov, naslovov in exlibrisov, kar vse je delo najboljših umetnikov.

Založnik-ljubitelj kupuje rokopis dolgo in vneto. Najprej ga nosi v aktovki okoli znancev, ga pričakuje na glas in se posetuje, da-lj ga je vredno kupiti ali ne.

To je pa malo pretežko. Vrag naj vzame tako založništvo!...

Št. 4. Založnik-goluf.

On stopi v vašo sobo s prijetno diščo digaro in s šampanjem. Ponoudi vam dovršček, ki vam vpliva na založništvo "Nimfa", ki se je seznanilo z vašo spoštovanjem, prosi, da se zaradi razgovorov javite tega in tega dne in tja. Slatce dober zasluzek, razburjen sedete v kočijo in se opeljete v "Nimfo". Založnik vas laskavo po-vprašuje o vaših delih, o starejših, namiguje na to, da ste, dokler bo on živ, preskrbljeni, vas opozori, da vaš slog nekoliko šepa in da slabšo pozname zgodovino, vendar pa upa, da se boste sčasoma že spopavili, ter vam da štirideset rubljev.

Ponovno upanja tečete k dobroti-jemu založniku, ki drži ime svojega založništva v tajnosti in najdete pred njegovimi vrati ves cvet ruske literature. Pisatelji vas v zboru sprejmejo:

— Ali mogoč veste, kje je om?

— Kakšen "on"? prebedite vi.

Tedaj pa ves cvet skoči s stopnic in prične s pestimi razbijati po vratih. Vrata se zlahka odpre in jekav ženski glas pravi:

— Moj Bog, kakšna kazen me je zadeila! Saj sem vam že povedala, da je Magidovič danes odpotoval v Vinico...

Po tem ostaja vsem izdati edino že izraz ogorčenja in s to izdajo se konča založniško delovanje tega zagonetnega založništva...

POZOR, ROJAKI

iz naslova na listu, katerega prejemate, je ravnidne, kdaj Vam je naročnina poda. Ne čakajte tora, da se Vas opominja, temveč ohrovite naročnino in direktne, ali pa pri enem sledičih naših zastopnikov.

CALIFORNIA

Fontana, A. Hochevar
San Francisco, Jacob Laushin

COLORADO

Denver, J. Schutte
Pueblo, Peter Cullig, John Germ

FRANK JAHNE

A. Satté

ILLINOIS

Chicago, Joseph Blash, J. Bevčič

MARYLAND

Baltimore, J. Cerne, Kitzmiller, Fr. Vodopivec.

MINNESOTA

Chisholm, Frank Goule, Frank Pucelj.

MISSOURI

Ely, Jos. J. Pease, Fr. Sekula, Levieth, Louis Goule.

NEW YORK

Alma, Aquitania, Cherbourg, Bremen, New York, Cherbourg, Hamburg

INDIANA

Indianapolis, Louis Banich

ILLINOIS

Aurora, J. Verbich